

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Blå Kustens hälsocentral

Klinik

Allmänmedicin

Specialitet

2021-11-22

Datum

Region Kalmar

Ort

Madelene Andersson och Bengt Karlsson

Inspektörer

Styrkor

- En studierektor som trots kort tid i uppdraget har skapat bra struktur och fångat upp brister som behöver åtgärdas.
- Bra utbildningsklimat med engagerade handledare och verksamhetschef samt möjlighet till god fortbildning både internt och externt.
- ST-läkarna involveras i verksamhetens kvalitetsarbete på ett föredömligt sätt.
- På kort tid och trots rådande pandemi har enheten skapat en viss struktur för bedömning och återkoppling av kompetens - fortsätt utveckla den och inför nya instrument.

Svagheter

- Individuella utbildningsplaner saknas.
- Uppnådd kompetens behöver bedömas och återkopplas med på förhand överenskomna metoder.
- Bristande struktur på grund av tidigare avsaknad av lokal studierektor.
- Det saknas forum samt process för regelbunden bedömning och återkoppling av vetenskaplig kompetens.
- Det saknas digitalt stöd för att skapa en individuell utbildningsplan och dokumentation av progression och uppnådd kompetens.

Förbättringspotential

- Arbeta fram individuella utbildningsprogram med koppling delmål, metod för lärande, bedömning och återkoppling av kompetens. Låt dessa utbildningsprogram ligga till grund för planering och uppföljning under ST.
- Fortsätt arbeta med struktur för bedömning och återkoppling av kompetens. Lyft gärna in ytterligare metoder för fortlöpande bedömning av kompetens.
- Skapa lokal struktur och forum för fortlöpande bedömning och återkoppling av vetenskaplig kompetens. Kanske finns redan forum som kan användas?
- Utveckla fortbildning för handledare.

STRUKTUR

A Verksamheten

Alla de övergripande riktlinjer som behöver finnas finns. Enheten rymmer inte BHV eller MHV men detta planeras in separat i ST-läkarens sidotjänstgöringsschema.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Hälsocentralen har cirka 7700 listade och tre specialister omräknat till 2,8 heltidsarbetare. ST-läkarna upplever att det är lätt att få tag på sina kollegor om man behöver ställa frågor. Alla handledare är specialister i allmänmedicin och handledarutbildade. Studierektorn arbetar på enheten.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Hälsocentralen Blå kusten ligger på sjukhuset i Oskarshamn. Fina och luftiga lokaler. Här finns all utrustning som behövs för att arbeta som allmänläkare och utbilda sig till specialist i allmänmedicin.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.

Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.

B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.

D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Det finns övergripande riktlinjer för hur målbeskrivningen skall uttolkas. Det förekommer inte några regelrätta utbildningsprogram med koppling mellan delmål metod för lärande och utvärdering. Det vi får se är tjänstgöringsplaner och planering för vilka kurser som skall genomgå. Det finns en god medvetenhet hos verksamhet och studierektor att detta saknas och det är ett utvecklingsarbete vi uppfattar är på gång. Åtgärder behövs.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i mål-beskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Det finns inga individuella utbildningsprogram varvid handledning, bedömning och uppföljning inte kan utgå från något sådant. Nuvarande studierektor har varit på plats under ett år och har kallat ST/handledare och verksamhetschef på årsuppföljningar. Det finns en nyutvecklad struktur för bedömning och återkoppling av kompetens som man tillsammans behöver arbeta vidare på. ST-läkarna dokumenterar bedömningar och sparar den återkoppling de får.

Fortsätt pröva och träna på nya metoder för bedömning och återkoppling av kompetens. När ni skapar individuella utbildningsprogram, fundera på hur ni kan koppla olika metoder/verktyg för värdering av kompetens till de olika läromålen. Åtgärder behövs.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Alla ST-läkare deltar i ST-grupp en halv dag varannan vecka. Man planerar in föreläsare och håller i diskussioner. Varannan vecka hålls även "träffpunkt allmänläkare" som är en timmas webinarium för alla allmänläkare i mellan länet. Utöver detta hålls på regelbunden basis fortbildning (även praktisk sådan) med samrehab.

Lästid erbjuds 4 h varannan vecka.

Alla ST-läkare uppfyller de krav på kurs som målbeskrivningen kräver, även om det finns en uppfattning att man kommer med på kurserna sent under ST.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

ST-läkarna erbjuds möjlighet att genomgå en kurs i vetenskapsmetodik som arrangeras av Linnéuniversitetet. Alla ST-läkare genomför ett vetenskapligt arbete. Projektplanen presenteras på kursen och blir där även opponerad på. I det interna arbetet skulle det vara önskvärt att mer tyngd lades vid att stimulera ett vetenskapligt innehåll i fortbildning och att ST-läkarna fick möjlighet att träna på att referera och värdera vetenskapligt material exvis. artiklar. Vi ser inte att ST-läkarnas vetenskapskompetens fortlöpande bedöms. En systematik för detta behöver skapas. Åtgärder behövs.

Enheten har ett mycket utvecklat och systematiskt lokalt kvalitetsarbete. Alla ST-läkare deltar i en grupp där de blir ansvariga läkare. Återkoppling av kompetens i kvalitetsutveckling ges av verksamhetschef samt handledare men utvecklingsmöjlighet finns.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Alla ST-läkare går kurs som täcker kurskrav för ledarskap, kommunikation och handledning. På hälsocentralen finns många tillfällen att träna sig i ledarskap: - Det finns en "fråga doktorn" funktion där ST får svara på frågor från sjuksköterskorna. - Alla ST skall vara ansvarig läkare i en av vårdcentralernas förbättringsgrupper - Man är beredskapsjour (med bakjour)

Återkoppling ges i det dagliga arbetet av övrig personal eller under handledarsamtal. Man har nyligen genomfört en 360 gradersbedömning. ST-läkarna upplevde återkopplingen som relevant och utvecklande. Det går att utveckla den fortlöpande bedömningen och återkopplingen av ledarskapskompetens.

ST-läkarna handleder AT-läkare och studenter. På ST-läkarens egna handledningen finns möjlighet att reflektera över sig själv i handledarrollen, men det finns utrymme för att ytterligare utveckla detta.

Medsittningar görs, sedan enhetens studierektor klev på sitt uppdrag för drygt ett år sedan har dessa blivit mer frekventa och återkopplingen görs strukturerat efter mall.

Återkopplingen berör bland annat kommunikativa färdigheter.

Den struktur som finns för bedömning och återkoppling av kompetens är relativt ny och under utveckling. Det finns alla möjligheter att ytterligare arbeta strukturerat och systematiskt med kommunikativ kompetens och ledarskapskompeten under handledning.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

Handlingsplan efter SPUR granskning

Efter gemensam genomgång av Kristinebergs HC:s och Blå Kustens HC:s slutrapporter har vi gjort denna handlingsplan gemensamt då avvikelserna är samma på båda ställena. Detta för att ytterligare stärka vårt samarbete.

Åtgärder

Process

Individuella utbildningsprogram.

Mall till utbildningsplan har tagits fram av vår studierektor och börjat användas. Denna plan är individuell för varje ST-läkare och utgår ifrån målbeskrivningens 25 delmål och beskriver hur dessa ska uppnås av den enskilde ST-läkaren och hur delmålen ska kompetensvärderas d.v.s. hur handledaren kan bedöma att kompetensen finns hos ST läkaren. För att underlätta har ett "skelett" tagits fram. Där ska det individuella arbetet skrivas i samt bedömningar och revideringar efterhand och i samband med årsavstämningar.

Övergripande insatser som obligatoriska kurser, obligatoriska randningar och ST-träffar står med i grundstrukturen.

Se bif. dokument.

Öka kompetensvärdering med fler metoder.

Fler kompetensbedömningar behöver göras i vardagen med överenskomna metoder, fler medsittningar med mall och fokus på olika kompetenser enligt delmålen.

Förutom de redan använda kompetensvärderingsverktygen **360°** och **"Sit-In"** planerar vi att under våren 2022 börja använda oss av **DOPS** (procedurkunskap som operation och kortisoninjektion) samt **CBD** (Case Based Discussion- journalgranskning fördjupad kring ett längre förlopp då både handläggning och journalföring kan bedömas strukturerat).

Efter att handledarfortbildning genomförts kan ytterligare metoder bli aktuella som t.ex. **mini-CEX**.

Fortbildning av handledare.

Till våren kommer handledare erbjudas fortbildning och träffar. Planen är att dessa tillfällen ska återkomma regelbundet 1 gång/termin (2 olika datum med samma information).

Sammanställande kommer studierektorn att vara.

Regelverket för ST och kompetensbedömningsmetoder är ämnen som kommer att vara i fokus.

Vetenskaplig kompetens.

Det behövs större fokus på vetenskapligt förhållningssätt och att ST-läkare bedöms angående detta i vardagsarbetet.

Ett sätt är att skapa tillfällen då vi kritiskt granskar och tar till oss ny forskning. Detta har gjorts på gemensam ST-träff i januari. Där gick man igenom hur strukturen vid dessa Journal Clubs ska vara och förberedelserna till dessa.

Metoden är testad och detta kommer att vara en åtkommande aktivitet för ST-träff minst 1 gång/termin. Varje enhet har sedan i uppdrag att föra in detta i vardagen på sin HC, ex. vid läkarmöten och APT.

Oskarshamn 2022-03-07

.....
Helen Svensson
Basenhetschef Kristinebergs Hälsocentral

.....
Elin Amerioun
Studierektor

.....
Amjad Assadi
ST-läkare